

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

معماری هتل
با تأملی بر سازه و اقتصاد

www.ketab.ir

مؤلف

حامد کتابدار

انتشارات آیین تربیت

سرشناسه	: کتابدار، حامد - ۱۳۶۴ .
عنوان و نام پدیدآورنده	: معماری هتل با تاملی بر سازه و اقتصاد/ مولف حامد کتابدار.
مشخصات نشر	: مشهد: آیین تربیت، ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهری	: ۱۱۶ ص.: مصور (رنگی)، جدول.
شابک	: ۹۷۸-۹۶۴-۴۲۸-۳۲۵-۳
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
موضوع	: هتل‌ها و مسافرخانه‌ها -- طرح و نقشه
موضوع	: هتل‌ها و مسافرخانه‌ها -- ایران -- طرح و نقشه
رده‌بندی کنگره	: TX ۹۱۱
رده‌بندی دیویی	: ۶۴۷/۹۴
شماره کتابشناسی ملی	: ۶۰۴۵۲۹۱

www.ketab.ir

آیین تربیت

نام کتاب معماری هتل با تاملی بر سازه و اقتصاد

مولف حامد کتابدار

ناشر انتشارات آیین تربیت

صفحه‌آرا علی صفا

طراح جلد حامد کتابدار

نوبت چاپ اول ۱۳۹۸

قطع وزیری

شمارگان ۵۰ نسخه

قیمت ۳۰۰۰۰ تومان

چاپ معین

شابک ۹۷۸-۹۶۴-۴۲۸-۳۲۵-۳

مرکز پخش: مشهد، انتشارات آیین تربیت

«حق چاپ محفوظ است»

فهرست مطالب

پیشگفتار	۱۰
تعامل سه‌گانه‌ی سازه، اقتصاد و معماری	۱۲
۱- سازه، معماری و اقتصاد در گذر زمان	۱۳
۱-۱ تعامل دیرپای سازه و معماری در طول تاریخ	۱۵
۱-۱-۱ سبک گوتیک، نقطه‌ی تحول سازه و معماری	۱۶
۱-۱-۲ معماری مدرن، زاده‌ی	۱۹
تکنولوژی مدرن	۱۹
رابطه‌ی بین سازه و کیفیت معمارانه	۲۱
۲-۲ رابطه‌ی سیستم سازه‌ای و کیفیت اقتصادی	۲۲
۳-۲ رابطه‌ی سیستم سازه‌ای و کیفیت عملکردی	۲۴
۲-۳-۲ رابطه‌ی سازه و کاربری بنا	۲۴
۲-۳-۲ رابطه‌ی سازه و نوع چیدمان فضا	۲۴
۳-۳-۲ رابطه‌ی سازه و نیازهای فضایی	۲۵
۴-۲ رابطه‌ی سیستم سازه‌ای و کیفیت زیبایی شناختی	۲۶
۴-۲-۱ رابطه سازه و فرم	۲۷
۴-۲-۲ رابطه‌ی سازه و پیام‌های بصری	۲۸
شکل ۶۲ کلیسای شارتر، از کلیساهای دوره گوتیک	۲۸
۴-۳-۲ رابطه‌ی سازه و ارزش‌های فرهنگی	۲۹
انواع سیستم‌های سازه‌ای و معیارهای انتخاب آن‌ها	۳۲
۳-۱-۱ معرفی سیستم‌های ساختمانی	۳۳
۳-۱-۱-۱ سیستم فرم فعال	۳۳
۳-۱-۲ سیستم بردار فعال (فرم نیمه فعال)	۳۳

- ۳-۱-۳ سیستم‌های سازه‌ای با جسم فعال ۳۳
- ۳-۱-۴ سیستم سازه فعال ۳۵
- ۳-۲-۳ کاربرد سیستم‌های سازه‌ای در عملکردهای معماری ۳۵
- ۳-۶-۳ معیارهای انتخاب سیستم سازه‌ای ۴۰
- ۳-۶-۴ کارآمدی سازه (نسبت مقاومت به وزن) ۴۱
- ۳-۶-۵ هزینه ۴۱
- نقش سازه و اقتصاد در هتل ۴۲
- ۴-۱-۱ نقش سازه در هتل ۴۵
- ۴-۱-۲ بحث امنیت جانی مسافران ۴۵
- ۴-۱-۳ بحث تأثیر سازه بر اقتصاد طرح ۴۵
- ۴-۱-۴ بحث تأثیر سازه بر عملکرد و فضای معماری ۴۵
- ۴-۲-۴ عوامل مؤثر بر شکل‌گیری ساختار هتل ۴۶
- ۴-۲-۴-۱ الگوی کریدوری ۴۶
- ۴-۲-۴-۲ الگوی اترومی ۴۸
- ۴-۲-۴-۳ الگوی برج متراکم ۵۰
- ۴-۳-۴ نقش اتاق‌ها در شکل‌گیری الگو ۵۱
- ۴-۴-۴ معیارهای اقتصادی برای انتخاب الگو و طراحی هتل ۵۲
- ۴-۴-۴-۱ رویکرد درآمدزایی به‌وسیله‌ی کسب شهرت و اعتبار ۵۲
- ۴-۴-۴-۲ هتلهایی با ایده‌های خلاقانه و کم‌هزینه ۵۹
- ۱- هتل پوله‌ای ۵۹
- ۲- هتل PRAIRIAN ۶۲
- ۳- هتل کیسول ۶۴

پیشگفتار

چنانچه به ساختمان‌های پیرامون خود، با معیارهای زیبایی، ایستایی و کار آیی، نظری دوباره بیفکنیم و میزان موفقیت ساخته‌های خود را با این سه معیار بسنجیم، به احتمال زیاد به این نتیجه می‌رسیم که این بناها با نمره‌ی قبولی فاصله‌ی زیادی دارند. عمر مفید ساختمان‌ها که در ایران، بسیار کوتاه است، سیمای مخدوش شهری هم که نشانی از زیبایی ندارد، در مورد کار آیی هم حرف و سخن زیاد است، در این شرایط باید از خود پرسید که اشکال کار کجاست؟ چرا ساختمان‌هایی که با وجود صرف هزینه‌های گزاف به اجرا درمی‌آیند فاقد زیبایی و کار آیی لازم می‌باشند؟ پاسخ به این پرسش شاید مستلزم برشمردن متغیرهای بسیاری باشد اما در صورتی که بخواهیم برای ساده کردن مسئله از عوامل خارجی نظیر سلیقه‌ی کارفرما، مشکلات اقتصادی، ضعف‌های اجرایی و ... صرف‌نظر کرده و صرفاً به حوزه‌ی معماری به عنوان خاستگاه خلق بنا توجه کنیم، درمی‌یابیم که سهم ما معماران نیز، از ناکارآمدی آنچه طرح می‌کنیم، قابل اغماض نیست. به راستی آیا می‌توان بین آموخته‌ها و اندوخته‌های دانشجویان از دانشکده‌های معماری و واقعیت‌های حرفه‌ای این رشته، تطبیق و سنجشی پیدا کرد؟ آیا بسیاری از اختلافاتی که بین مهندسين سازه و معماری پیش می‌آید و در بسیاری از موارد منجر به نطمه خوردن به طرح می‌گردد، ناشی از عدم اشراف و یا حتی اطلاع درست طراح از مسائل سازه‌ای نمی‌باشد؟ (در اینجا فقط بد نقد خود می‌پردازیم و کاری به طرف مقابل نداریم) آیا خیلی از طرح‌هایی که توسط کارفرما رد می‌شوند و امکان تحقق نمی‌یابند، متأثر از نادیده انگاشتن مسائل و واقعیت‌های اقتصادی توسط طراح نمی‌باشند؟ آیا صرف این که یک طرح، زیبا باشد، البته به فرض این که زیبا باشد، می‌توان نتیجه گرفت که ساختمانی پایدار و ماندگار را به شهر و زمینه‌ی خود هدیه می‌کند؟ حال، چنانچه ما معماران نیز بخشی از تقصیر را در مورد آنچه که اتفاق افتاده و منجر به ساخته شدن ساختمان‌هایی نازیبا، ناکارآمد و غیراقتصادی شده است به عهده بگیریم، باید به فکر اصلاح سیستم آموزشی خود برآییم و باید باور کنیم که معماری، فقط فرم و عملکرد نیست، سازه و اقتصاد هم هست، فرهنگ و مخاطب شناسی هم در این حوزه نقش دارند. در صورتی که معماری را هنر خلق فضا بدانیم که به باور بسیاری، این گونه است، پس چگونه می‌توان پلاتی طراحی کرد و سازه‌ی آن را که بود و نبودش تأثیر چشمگیری بر ویژگی‌های فضا دارد، نادیده انگاشت

و یا این که موضوعی به‌طور کامل طراحی شود و روابط عملکردی آن سامان باید و در انتهای کار به سازه فکر کنیم و آن هم فقط در حد ستون گذاری، غافل از این که سازه فقط ستون نیست و ستون هم آن‌طور که در طرح‌های دانشگاهی ارائه می‌شود، صرفاً ابعاد ثابت 20×20 ندارد. در مورد اقتصاد هم وضعیت به همین منوال است و متأسفانه بسیاری از طرح‌هایی که ارائه می‌گردند غیراقتصادی هستند. به‌هر حال باید بپذیریم که بخش زیادی از این مشکلات متوجه سیستم آموزش معماری است که ارتباط چندانی بین مباحث آموزشی آن و مسائل حرفه‌ای وجود ندارد. چنانچه به تاریخ معماری و به آثار معماران بزرگ رجوع کنیم، درمی‌یابیم که اکثر معماران خلاق که موجبات تحولات عظیمی در معماری را فراهم آورده‌اند، از جمله رایت، لوکوربوزیه، لویی کان، رنرو پیانو، کالاتراوا و تورمن فاستر، دیدگاه درست و اشراف مناسبی به این موضوعات و به‌خصوص نسبت به سازه دارند. به‌طور مثال، زیبایی دل‌انگیز خانه‌ی آبشار رایت را علاوه بر خلاقیت‌های معمارانه، باید تا حد زیادی مرهون نبوغ سازه‌ای معمار آن دانست. این ساختمان از نظر مهندسین سازه‌ی عصر خود، اصولاً قابلیت ساخت نداشت اما درک درست رایت از رفتار سازه و اصرار او بر درستی تفکرش، موجب شد تا تاریخ معماری از این شاهکار هنری بی‌بهره نماند. همچنین اگر فرانک گهری درک درستی از مسائل اقتصادی نداشت، احتمالاً ساختمانی بسیار بهره‌زیده، در شهر گنهام و کم‌بضاعت بیلانو (البته در آن روز) آن‌هم با کاربری فرهنگی ساخته نمی‌شد، اما وقتی متوجه می‌شویم که سرمایه‌ی صرف شده در این بنا، پس از تنها ۳ سال بازگشت نموده، به این نتیجه می‌رسیم که راهبرد درستی برای طراحی این موزه اتخاذ شده است. لذا فهم معمار از سازه از یک‌سو و اقتصاد از سوی دیگر، نه‌تنها می‌تواند مانع بسیاری از مشکلات در فاز اجرا شود بلکه قابلیت‌های روز خلاقیت‌های معمارانه را فراهم می‌آورد. از این رو توجه به این دو مقوله به‌عنوان دو حلقه‌ی مفقوده در فرایند طراحی بسیار ضروری به نظر می‌رسد و هتل ساختمانی است که توجه به این دو مؤلفه، می‌تواند نتایج بسیار مثبتی در طراحی معماری آن داشته باشد. به همین دلیل نگارنده‌ی^۱ کتاب پیش رو، موضوعات سازه و اقتصاد را در بستر کاربری هتل مورد بررسی قرار داده است، باشد که مورد استفاده و قبول دانشجویان، اساتید و علاقه‌مندان به معماری قرار گیرد و امید است که از نظرت خود ما را بهره‌مند نمایید.